

HJÆLP TIL GENERATION TOUCH

OK24:

Forretningsudvalget anbefaler nej

Læs side 6

Valby-KKFO:

Overleveringssamtaler om alle børn

Læs side 18

Kronik:

Trøst som trolddomskunst

Læs side 28

Udgiver:

LFS, Landsforeningen for
Socialpædagoger
Rosenvængets Allé 16,
2100 København Ø
Telefon: 3544 4546
www.lfs.dk

Ansvarshavende redaktør:

Kirsten Gunvor Løth (formand)

Redaktion:

E-mail: lfsnyt@lfs.dk

Anna Louise Stevnhøj,
Daglig redaktør

Telefon: 4697 1662/ 3071 8947

Email: alst@foa.dk

Agnete Solvej Christiansen,
Journalist

Telefon: 4697 1671

Email: agch@foa.dk

Signe Rosa Skelbæk,
Journalist

Telefon: 4697 1663

Email: sisk@foa.dk

Forsidefoto:

Agnete Solvej Christiansen

Layout: Falk og musen

Grafisk produktion: Jørn Thomsen
Elbo A/S, som er certificeret efter
følgende internationale standarder:
ISO 14001 miljøcertificering, ISO
9001 kvalitetscertificering, FSC-
certificering og Svanemærket. Trykt på
miljørigtigt papir med vegetabiliske
farver.

Medieinfo og deadlines på:

lfs.dk/118

Oplag: 12.500 • ISSN: 2794-3747
50. årgang

Næste nummer udkommer i
uge 17 2024.

Deadline 11. april 2024.

Åbningstider:

Mandag, tirsdag, onsdag
og fredag 10.00-14.00
Torsdag 12.00-16.00
Telefon: 3544 4546
E-mail: lfs@lfs.dk

ARTIKLER

- 3 Leder: Hvordan man kan anbefale et nej og alligevel forhandle videre
- 6 LFS anbefaler et nej til OK24
- 8 Børne- og Ungdomsborgmester: Mere nærhed, forudsigelighed og åbenhed
- 10 De voksne skal hjælpe generation touch
- 14 Snapchat er lige så virkelig som skolegården
- 16 Medlemsportræt: Jeg hører til der, hvor man kæmper for noget
- 18 KKFO har overleveringssamtaler om alle majbørn
- 20 Spil skal give smag for fællesskab
- 24 Shit, hvis jeg ikke var her, hvad så?
- 28 Kronik: Trøst som trolddomskunst
- 30 LFS-kalenderen
- 32 Sandt eller falsk: Fagbevægelsen bløder medlemmer, fordi de unge er egoistiske og uinteresserede i fællesskab

20 "Vi skal ikke stille os op og holde et oplæg om fagbevægelsens storslåede sejre, men vi ved rigtig meget om, hvordan man kan få indflydelse på sit arbejdsliv, og det vil vi gerne åbne de unges øjne for."

6

HVORDAN MAN KAN ANBEFALE ET NEJ OG ALLIGEVEL FORHANDLE VIDERE

"Hvordan fanden kan forretningsudvalget i LFS anbefale et nej til OK24, allerede inden forhandlingerne er færdige?"

Det spørgsmål har jeg fået fra en del kollegaer i fagbevægelsen de seneste par uger.

Jo det skal jeg sige dig. For mig og resten af forretningsudvalget er det ikke særlig kompliceret. Det kan man sagtens. Jeg sidder som formand for LFS i forhandlingsudvalget for pædagogisk sektor i FOA. LFS-medlemmer svarer trods alt til over en fjerdedel af den samlede pædagogiske sektor.

Og min hjerne kan sagtens dele sig i to og tænke: *"Der er nu landet et generelt forlig, hvor to procent af rammen skal forhandles af FOA og KL."*

Hvorefter jeg går ind i forhandlingsrummet.

Samtidig kan jeg hurtigt regne ud, at der ikke er penge nok til at aftale det, jeg kalder passende lønstigninger og højere pensionsprocent, så man kan leve godt på et senere tidspunkt.

Jeg kan ikke sige det mere præcist, end jeg gjorde i en sen natte-time i KL, hvor jeg syntes, at folk var lidt for positive: "Hvis der havde været mere, havde vi fået mere!"

Med den pose penge, som det generelle forlig lægger ind på vores forhandlingsbord, skal jeg i forhandlingsrummet udelukkende forholde mig til, hvordan vi bedst fordeler de penge, der er. Og forsøge at blive enig med KL om, hvordan bedst egentlig ser ud.

Forhandlingsudvalgets og min tilgang har været at få så meget til løn som muligt. KL's tilgang har været, at så meget som muligt skal gå til pension. Sådan i grove træk.

"Hverken trepartsmidler til pædagoger eller OK24 løser problemet med reallønsfaldet eller uligelønnen hos de kvindedominerede fag."

Alt tyder på, at kommunalt ansattes løn i 2026 vil være mindre værd, end den var i 2021. Den enkle årsag er, at vi har haft historisk høj inflation. Når priserne stiger, så bliver ens løn mindre værd. Det er ikke raketvidenskab. Derfor er det også rigtig godt, at der i det generelle forlig er aftalt, at der skal være en ekstra forhandling i 2025. En forhandling, hvor parterne lige genbesøger, om offentligt ansatte har fået, hvad de skal have – sammenlignet med de privatansatte. Vi skal nemlig følges ad.

Men hverken trepartsmidler til pædagoger eller OK24 løser problemet med reallønsfaldet eller uligelønnen hos de kvindedominerede fag.

Derfor skal der i vores optik være et historisk højt lønloft, hvis I skal opleve, at jeres penge er mere værd. Og her har de forskellige forbund nok forskellige opfattelser af, hvad 'historisk' er.

Du skal som medlem gøre op med dig selv, hvad du mener om det resultat, der er landet. Jeg ved, hvad jeg mener. Og det er nej.

Kirsten Gunvor Løth,
formand for LFS

HAR DU SPØRGSMÅL OM ARBEJDSMILJØ?

Du kan ringe til Sami Deniz, som er arbejdsmiljømedarbejder i LFS, hver tirsdag mellem 10 og 12.

Ring på telefon 46 97 16 64 eller via hovednummeret 35 44 45 46.

Du kan få rådgivning og vejledning om:

- Fysisk og psykisk arbejdsmiljø, herunder arbejdsgivers pligter og ansvar
- Arbejdsmiljørepræsentantens rolle og funktioner
- Forslag til forebyggelse af arbejdsskader
- Forslag til hvordan man laver en god arbejdspladsvurdering
- Værktøjer til arbejdet med forskellige arbejdsmiljø temaer/problemstillinger.

Sami Deniz kan desuden bestilles til at holde oplæg om forskellige arbejdsmiljøemner samt AMR-undervisning. Han kan også hjælpe med at klage til Arbejdstilsynet, hvis der er alvorlige brud på arbejdsmiljøloven samt henvise til, hvor man kan hente hjælp til processer/metoder for at skabe et godt arbejdsmiljø på arbejdspladsen.

GRATIS EFTERUDDANNELSE

Er du pædagogisk assistent eller pædagog-medhjælper, kan du få gratis efteruddannelse via SOSU H, og din arbejdsgiver kan søge om VEU-godtgørelse til vikardækning.

Den 13. maj begynder den otte dage lange uddannelse, 'Styrk din pædagogiske praksis', hvor du lærer at anvende en neuropædagogisk tilgang og får indblik i hjernens funktioner, sanseintegration og mentalisering samt Low Arousal som metode.

Den 2. september starter uddannelsen 'Pædagogmedhjælper i dagtilbud', som giver dig en forståelse for børns grundlæggende behov og udvikling, og klæder dig på til selvstændigt og i samarbejde med kollegaer at kunne tilrettelægge trygge og udviklende læringsmiljøer i barnets hverdag i dagtilbud. Få flere oplysninger på sosuh@sosuh.dk eller 72 26 60 00.

Kender du et velfærdstalent under 36 år?

FOA og PenSam fejrer fagligheden og de dygtige unge, der hver dag gør en forskel for vores velfærd.

Du kan frem til 5. april nominere din kollega, din søster eller den dygtige medarbejder i dine børns institution – eller den fantastiske SOSU på din mors plejehjem. Dit talent skal bare arbejde inden for FOAs område.

Nomineringen sker via dette link: www.pensam.dk/om_pensam/talent/talent-100-info

LFS I MEDIERNE

JAN HOBY

LFS-næstformand Jan Hoby blev i anledning af OK-forliget på statens område interviewet af Radio 24/7 og flere gange af TV2. Han fremhævede, at resultatet er utilstrækkeligt, fordi der ikke gives reelle og markante lønstigninger, ikke er et opgør med 55 års uligeløn og at pengene, der er fundet, bliver givet i ulighedsskabende procenter, som betyder, at de højtlønnede får markante lønstigninger betalt af de lavtlønnede kvindedominerede fag.

MARTIN KRAGBALLE

Martin Kragballe Rasmussen, områdeformand for almenområdet i LFS, fortalte i DR Radioavisen og i DR TVA den 21. februar om, hvorfor han anbefaler, at medlemmerne stemmer nej til OK24. En af hovedårsagerne er, at rammen på 8,8 procent ikke er tilstrækkelig til at dække det reallønstab, som i høj grad er resultatet af inflationskrisen.

ER DET ET HANDICAP?

I en alder af 45 år fik radio- og tv-vært Felix Smith diagnosen ADHD – men har han et handicap, og hvad er et handicap overhovedet?

Det Centrale Handicapråd har opfordret Felix Smith til at undersøge, hvornår et handicap er et handicap ved at invitere gæster hjem til en snak og ringe til eksperter på området. Det er blevet til en podcast i fire afsnit,

hvor Felix Smith taler med tv-vært Mette Cornelius, politiker Rosa Lund, para-atleten Emma Lund og direktør Mathias Nielsen om, hvordan de hver især lever med deres handicap. Han inddrager også en række eksperter, som bidrager med forskellige aspekter ved diagnoser og handicap.

Podcasten kan findes på alle gængse podcastplatforme samt på www.dch.dk/er-handicap

Forretningsudvalget i LFS anbefaler et nej til

Den samlede pose penge, der har været at forhandle om til overenskomstforhandlingerne, er for lille. Derfor står et enigt forretningsudvalg i LFS bag en anbefaling af et nej til overenskomstaftalen, når den bliver sendt til urafstemning blandt medlemmerne.

Flintholm Station og morgenaktion med bannere og crois-santer.

Den 4. februar begyndte overenskomstforhandlingerne på det kommunale område. Forhandlingerne blev klappet ind af blandt andet LFS'ere.

Der forhandles stadig i KL-bygningen i Weidekampsgade i København, mens dette nummer af LFS Nyt sendes til trykkeriet. Men for LFS-formand Kirsten Gunvor Løth kan der ikke ske noget afgørende i slutspurten, som ændrer nej-anbefalingen fra den valgte politiske ledelse i LFS:

”Det afgørende for os er, at den helt overordnede ramme på 8,8 procent af lønsummen er for lav. Der har ikke været nok at forhandle om, og det betyder, at vores medlemmer ikke kommer i nærheden af det lønloft, som vi mener, er både rimeligt og nødvendigt,” siger Kirsten Gunvor Løth.

6,51 er alt for lidt

Den overordnede ramme på 8,8 procent betyder, at der kommer en generel lønstigning på 6,51 procent til alle medlemmer. Dette er aftalt. De forhandlinger, der stadig foregår, handler om de resterende to procent, som bruges til forhandlinger om løn og særlige vilkår for de enkelte faggrupper. Dertil kommer en ekstra forhandling i 2025, som giver en åbning for at inflationsregulere den generelle lønstigning.

”Den generelle lønstigning på 6,51 procent er helt utilstrækkelig, når man ser på det fald i reallønnen, som vores medlemmer har oplevet gennem de seneste to år. Vi synes, at det er fuldstændig skævt, at vi i en situation med en oversolid dansk økonomi og en historisk rekrutteringskrise ikke får et meget bedre resultat, som rent faktisk kunne være med til at gøre velfærdsfagene attraktive igen,” siger Kirsten Gunvor Løth.

OK24

Følg med

LFS offentliggør de endelige tal og forhandlingsresultater, når de er tilgængelige.

Læs nyhedsbrevet fra LFS, og følg med på www.lfs.dk

Salt i såret

OK24 er ekstra skuffende for LFS, fordi det ikke lykkedes FOA at nå til enighed med de øvrige forbund i Forhandlingsfællesskabet om, at lønstigninger skal ske i kroner og ører frem for i procenter.

”Resultatet viderefører skævvridningen af det offentlige arbejdsmarked, hvor de højestlønnede igen, igen får mere ud af overenskomsten end de lavtlønnede. Det er for os også en vigtig grund til, at vi ikke kan anbefale et ja,” siger Kirsten Gunvor Løth.

Hun mener, at regeringen og arbejdsgiversiden har sat dagsordenen både ved trepartsforhandlingerne og under overenskomstforhandlingerne:

”Der har været en benhård tilgang, hvor udgangspunktet primært har været, at man ønsker at øge arbejdsudbuddet ved at få os til at arbejde mere. Vi tror ikke, det er løsningen på de meget alvorlige rekrutteringsproblemer. Løsningen er bedre løn og bedre arbejdsvilkår.” ●

Der gøres klar til morgenaktion på Vesterbro Torv, hvor LFS-aktivister deler croissanter ud. Der har været morgenaktioner på en række destinationer gennem det meste af februar og begyndelsen af marts.

Morgenaktion på Dybbølsbro for at minde forbipasserende om, at LFS stadig kræver ligeløn.

Børne- og Ungdomsborg Mere nærhed, forudsige

Jakob Næsager har været Børne- og Ungdomsborgmester i Københavns Kommune i halvdelen af valgperioden. Han gik til valg på blandt andet mere frit valg for forældre og flere små dagtilbud. Han har tre kerneværdier, som er hans røde tråd på børneområdet.

Der er gået lidt mere end to år siden, at den konservative Jakob Næsager blev genvalgt til Københavns borgerrepræsentation og blev ny Børne- og Ungdomsborgmester. Dengang tog LFS Nyt snakken med ham om, hvad der var vigtigt for ham i den kommende valgperiode – nu spørger vi, hvordan det går med løfterne og ambitionerne.

”Min ambition om at komme meget ud af Rådhuset, den lykkes. Cirka hvert tredje udvalgs møde er ude på området, og jeg har nok cirka 100 skolebesøg om året. Det kniber mere med dagtilbudene, fordi jeg ikke vil komme midt på dagen og forstyrre rytmen,” siger Jakob Næsager, der alligevel gør sig mange tanker om 0-6-års området.

”København skal jo være Danmarks-mester i det gode børneliv. For at blive det, har jeg tre værdier for øje. Nærhed, åbenhed og forudsigelighed,” siger han.

Hellere småt end stort

Nærhed og forudsigelighed handler om både relation mellem barn og voksen og mellem personalet, mener borgmesteren.

”Børn skal vide, hvem de møder ind til, og personalet skal kende både børnene og deres egen leder. Jeg har mødt medarbejdere, der ikke vidste, hvem deres leder var. Det går ud over ansvarsrelationen,” siger Jakob Næsager.

Han lægger heller ikke skjul på, at han foretrækker små dagtilbud, som i hans optik også handler om nærhed. Han definerer små institutioner som fem til syv grupper.

”Bliver det større end det, så vil jeg hellere splitte op i flere institutioner. I de små dagtilbud kender man hinanden. Det kan noget andet, end hvis vi bygger monsterinstitutioner,” siger han.

Faldende børnetal bliver til frit valg

Københavns Kommune står over for sammenlægninger og lukninger af nogle dagtilbud, fordi udviklingen i antallet af børn ikke er steget så meget, som man for år tilbage forventede. Men for den konservative borgmester er der et klart lyspunkt i den situation.

”Efter 28 år er ventelisterne på dagtilbudspladser stort set væk. Nu kan vi sikre, at forældre ved, hvor de har fået plads fire måneder før behovsdato. Det giver også mere overblik i dagtilbuddene, end den usikkerhed der hidtil har været,” siger han og uddyber:

”Som et led i at skabe mere åbenhed, har jeg haft fokus på, at man via Københavnerkortet (kbhkort.kk.dk, en overblikside med alt fra legepladser, p-zoner og lokalplaner til biblioteker og vejarbejde m.v., red) også kan finde tilsynsrapporterne på hvert dagtilbud. På den måde kan forældre på et oplyst grundlag vælge dagtilbud,” siger Jakob Næsager.

På spørgsmålet om, hvorvidt det kan forværre situationen for et dagtilbud, der for eksempel kæmper med at få vendt en kultur eller højne kvaliteten, afviser borgmesteren, at det er et problem.

”Der er jo kamp om børnene i disse år. Men de institutioner, der ikke formår at blive valgt til, dem er der jo ikke basis for

at holde åbne. Og når vi er nødsaget til at lukke dagtilbud, så betyder det ikke, at nogen bliver opsagt. Vi har rigeligt brug for både ledere og pædagoger i kommunen. Lige nu må hver fjerde stilling genopslås, fordi der mangler pædagoger,” siger han.

Seniorordninger på vej

Københavns Kommune har afsat penge til flere uddannede pædagoger, men alligevel falder pædagogandelen. Derfor er Jakob Næsager også interesseret i at se på, hvordan han kan få flere pædagoger til at blive længere på arbejdsmarkedet.

”Noget af det, der virker i lærerfaget, er muligheden for at gå ned i tid men med fuld pensionsindbetaling,” siger borgmesteren, der anerkender, at pædagogers arbejdsmiljø er mere belastende, hvorfor det for nogen kan være svært eller umuligt at fortsætte i jobbet.

”Derfor sætter vi ind med hjælpemidler, der skåner personalet for dårlige sidde- og løftestillinger. Det kan være alt fra hæve-sænke pusleborde til særlige sidde-møbler. Nogle af dem, der har været længe i faget, får ikke så meget glæde af det, men forhåbentlig undgår vi fornyet nedslidning,” siger han.

Jakob Næsager er genvalgt som konservativ spidskandidat i Københavns Kommune, og står det til ham, fortsætter han som borgmester på børne- og ungdomsområdet efter kommunalvalget i 2025. ●

mester: lighed og åbenhed

Jakob Næsager er 50 år gammel og uddannet jurist fra Københavns Universitet. Han har arbejdet i forskellige ministerier og været kontorchef i staten. Jakob Næsager bor i København SV og er gift og har to børn. Læs artiklen fra da Jakob Næsager var nyvalgt her: www.lfs.dk/15156

De voksne skal hjælpe

'iPad kids' blev skabt i ren teknologibegejstring. Nye anbefalinger udstikker strammere kurs, og bogaktuel forfatter peger på, at det pædagogiske personale har en vigtig rolle at spille.

Generation touch blev de kaldt. Børnene, som voksede op, da tablets og ny 'touch'-teknologi rykkede ind i vuggestuer og børnehaver. Det har været kendetegnende for den digitale udvikling blandt børn, at der ikke har været særligt mange råd at hente hos myndighederne, men det har forandret sig. I efteråret 2023 kom Sundhedsstyrelsen med nye skærmanbefalinger til forældre, og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet er netop kommet med en række anbefalinger, der skal regulere brugen af skærme blandt børn i skoler og fritidsinstitutioner.

Det er godt, at der omsider kommer klare anbefalinger fra myndighederne til forældre og fagpersoner, mener Camilla Mehlsen, som er selvstændig digital medieanalytiker med speciale i medieudvikling på børne- og ungeområdet.

"Vi har i Danmark været digitale frontløbere, når det kommer til vores børn og unge, men vi har været meget langsomme med at komme med fælles retningslinjer," siger Camilla Mehlsen og tilføjer: "Det er vigtigt, at vi får fælles fodslag på det her område. Jeg synes også, at myndighedernes anbefalinger langt hen ad vejen er fornuftige."

Det bliver vildere

Camilla Mehlsen mener dog også, at lokal dialog er et vigtigt næste skridt.

"Anbefalingerne er jo kun anbefalinger, og jeg tror, at det er vigtigt, at dagtilbuddene nu griber den og tager nogle diskussioner lokalt for at tage ejerskab på den digitale udvikling. De har en vigtig rolle at spille, og det pædagogiske personale kan i fællesskab beslutte, hvilke

anbefalinger de vil komme med, når det gælder børns brug af skærme, også til forældrene," siger Camilla Mehlsen og tilføjer:

"Dagtilbud kan være med til at skabe gode digitale normer ved at have nogle tydelige fælles retningslinjer og anbefalinger. Jeg tror, at vi er kommet til et sted, hvor forældrene er langt mere modtagelige over for den form for vejledning."

Camilla Mehlsen har fulgt nøje med i udviklingen i børns digitale liv de seneste ti år.

"Accelerationen af den digitale udvikling er kommet mest bag på mig. Det bliver ved, og det bliver vildere. Hastigheden er skruet enormt meget op i børne- og ungehøjde," siger Camilla Mehlsen.

"Jeg tror, at vi er kommet til et sted, hvor forældrene er langt mere modtagelige over for den form for vejledning."

Ekspérimentet med iPad kids

Camilla Mehlsen har en fortid som rådgiver og talsperson for Børns Vilkår, og så er hun forfatter til en række bøger om netop børns brug af digitale medier. Hun er nu aktuel med bogen Opmærksomhedstyveriet, som hun selv beskriver som en personlig fagbog. Camilla Mehlsen blev nemlig mor nogenlunde samtidig med, at den digitale udvikling tog fart, og derfor

handler bogen også om den rejse, hun har været på som forælder til to 'iPad kids'.

Hun kan huske, hvordan teknologibegejstringen herskede, da hendes børn var små. Hendes omgangskreds med små børn berettede om, hvordan iPads var en selvfølge i børnehaven, samtidig med at der ikke var særlig meget viden om, hvordan tiden bag skærmen påvirkede de små.

Hun kan også huske, da hun stod med den første iPhone i hænderne. Det var tilbage i 2007, og det virkede skelsættende.

"Introduktionen af smartphones og siden tablets blev indgribende i måden, vi lever vores liv på, og børn indgår i fællesskaber. Digitale medier er ubetinget den faktor, der har forandret børns liv allermost på kortest tid," siger hun.

Børnene bliver svigtet

Med den teknologiske udvikling helt tæt på familielivet, kalder Camilla Mehlsen sig for en kritisk teknologioptimist, men hun er gradvis blevet mere desillusioneret i forhold til børnenes rolle på kommercielle digitale platforme.

"Jeg synes jo, at det er en vildt spændende udvikling, men jeg synes også, at vi svigter børnene, fordi vi som voksne ikke beskytter dem godt nok," siger hun.

Hun mener, at svigtet består i, at vi så ukritisk har ladet børn indgå i en digital økonomi, hvor deres opmærksomhed fastholdes, og mekanismer, der kendes fra kasinoverden, skaber en afhængighed af sociale medier, spil og skærme. Det er dét, hun kalder "opmærksomhedstyveriet". ●

generation touch

Hos Fritidscenter Ørestad, hvor dette foto er taget, må børnene gerne bruge skærme. Institutionen vægter at have en nysgerrig pædagogik, så de pædagogiske medarbejdere ved, hvad der foregår i børnenes digitale liv.

Camilla Mehlsen er digital medieanalytiker og bogaktuel med "Opmærksomhedstyveriet". Bogen handler om, hvordan børn vokser i en tid, hvor et grænseløst digitalt eksperiment udfolder sig i en kamp om deres opmærksomhed.
Foto: Alona Vibe

• I Danmark har vi været hurtige til at tage de mange skærme til os og gøre dem til en del af børns liv. Der blev lynhurtigt indkøbt tablets til børnehaver og skoler, men der har i mange år ikke været vejledning at hente fra myndighederne. Derimod er det meste af ansvaret blevet lagt over på forældrene.

"Det er en ulige kamp at overlade ansvaret til den enkelte forælder. Samfundet har også et ansvar for at stille krav til apps, der har børn som brugere, ligesom vi stiller krav til alle mulige andre produkter," siger hun.

Giftig sammenligningskultur

Børn sammenligner sig typisk med de børn, som de omgås. De ved, hvem i klassen der er bedst til fodbold og hvem, der har det pæneste udseende. Med skærme og internettet kan børn og unge ikke bare sammenligne sig med klassekammeraterne, men potentielt set med hele verden inklusiv professionelle modeller og atleter og alverdens spændende influencere, som man kan få daglige opdateringer fra.

"Introduktionen af smartphones og siden tablets blev indgribende i måden, vi lever vores liv på, og børn indgår i fællesskaber. Digitale medier er ubetinget den faktor, der har forandret børns liv allermost på kortest tid."

"Børn og unge i dag sammenligner sig i høj grad med andre online, og det er tydeligt, at den konstante sammenligning er hård for dem. Det kan dreje sig om, hvorvidt deres krop er flot nok, om deres liv er spændende nok, og der er en konstant præstation. Det er giftigt," siger Camilla Mehlsen.

Forskningen på området viser, at jo mere tid børn og unge bruger på sociale medier, jo større sandsynlighed er der for, at de bliver negativt påvirket af sammenligningskulturen og FOMO, det vil sige frygten for at gå glip af noget. Jo flere fremmede mennesker man følger på sociale medier, desto større sandsynlighed er der for, at man føler, at ens eget liv er utilstrækkeligt i sammenligning med de andre.

Digital dannelse

En af de nye anbefalinger, som børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye for nyligt fremlagde, lyder på, at skærme kun bør bruges, når det er "didaktisk og pædagogisk hensigtsmæssigt". Det er umiddelbart en snørklet formulering, som det kan være svært helt at gennemskue. Camilla Mehlsen påpeger, at anbefalingerne handler om at begrænse digitale forstyrrelser, ikke om hvordan dagtilbud arbejder med digital dannelse.

"Digital dannelse handler ikke bare om at lære at lægge skærmen fra sig, men snarere at lære at indgå hensigtsmæssigt i digitale fællesskaber, og her spiller det pædagogiske personale en vigtig rolle," siger hun. ●

Snapchat er lige så virkelig som skolegården

Eva Fog Noer arbejder med computere, teknologi og digital dannelse i en stilling som digital pædagog. Hun ser børn, der lever et helt andet liv end for en generation siden, og hun ser det som sin fornemmeste opgave at sørge for, at børnene ikke bliver ladet alene i den digitale virkelighed.

"Det gør en kæmpe forskel i arbejdet med den digitale verden, at vi er opsøgende. For der er mange børn, der er vant til, at voksne ikke stiller spørgsmål, men sætter begrænsninger," siger Eva Fog Noer.

Eva Fog Noer er digital pædagog. Hun har en stor interesse for teknologi, og det er medvirkende til, at hun i en årrække var aktiv i foreningen Digi-Pippi, som er et digitalt og socialt fællesskab for piger mellem 7 og 13 år, som gerne vil lære om teknik, IT og digitale muligheder.

Der er fuld knald på aktiviteterne i Fritidscenter Ørestad. Piger ruller på rulleskøjter indenfor, og en dreng står på skateboard. En del børn sidder også tilbagelænet i sofaen med deres mobiltelefoner foran sig. Her må børnene nemlig gerne bruge deres mobiltelefoner.

”Vi har nogle zoner, hvor børnene må bruge deres telefon. Det er vigtigt for os, at de sidder, så vi kan se dem. De må ikke sidde i en krog og mure sig inde. Vi har også aktiviteter, hvor telefonerne indgår. Vi laver

stopmotion film, og så er vi meget opmærksomme på, at det at være på telefonen ikke er det eneste, børnene foretager sig,” siger Eva Fog Noer.

Regler skal revideres

Fritidscenter Ørestad er i gang med at revidere institutionens skærmpolitik, så den lever op til de nye anbefalinger, der er kommet på området. Eva Fog Noer har arbejdet med børn og digital teknologi igennem en del år, og hun har ikke personligt

manglet anbefalinger fra myndighederne, men hun kan sagtens se, at det er godt, at der bliver meldt ud, hvad der er hensigtsmæssigt.

”Mange steder har folk famlet i blinde. Kommunerne købte ind af tablets, og mange steder tårnede teknologien sig op, for det var få, der vidste, hvad de skulle stille op med det. Langsomt kom der mere materiale, og det blev mere didaktisk baseret, men jeg tror stadig, at den teknologiske udvikling er overvældende for mange,” siger Eva Fog Noer.

Snapchat er også virkelighed

Børnene, som Eva Fog Noer arbejder med, er mellem 10 og 14 år, og selvom de har en alder, hvor de ikke alle lever op til de sociale mediers aldersgrænse, så er alle børnene med få undtagelser på sociale medier, fortæller hun.

”Børnene lever et helt andet liv, end vi har gjort og kommer til. Hvert barn har adgang til tusind skolegårde og tusind værelser. Vi har kun én indgang, og det er gennem det barn. Det er derfor rigtig vigtigt, at vi følger barnet i dets digitale færden ved at være nysgerrige. Ellers er barnet alene. Det, der sker på Snapchat, er lige så virkeligt, som det der sker nede i skolegården”.

”Børnene lever et helt andet liv, end vi har gjort og kommer til. Hvert barn har adgang til tusind skolegårde og tusind værelser. Vi har kun én indgang, og det er gennem det barn.”

Nysgerrighed frem for begrænsninger

Eva Fog Noer lægger også mærke til, hvordan børnene bliver påvirkede af det, de ser på sociale medier.

”I øjeblikket er der den trend som hedder Sephora Kids, hvor børn går overdrevet meget op i at pleje

Anbefalinger til brug af skærme i fritidstilbud

Fælles rammer for brug af skærme

1. Sæt fælles retning for brug af skærme i fritidstilbud
2. Brug fritidstilbuddets fysiske rammer til at skabe attraktive alternativer til skærmb brug
3. Gå i dialog med de unge og børnenes forældre om brug af skærme

Begrænsning af digitale distractioner i fritidstilbud

4. Indfør mobilfri fritidstilbud
5. Rammesæt brug af skærme i fritidstilbud
6. Lad dialog om skærmb brug bidrage til børn og unges digitale dannelse

Balance i udbuddet af aktiviteter i fritidstilbud

7. Brug kun skærme til aktiviteter, der skaber deltagelses- og udviklingsmuligheder for børn og unge
8. Tilstræb variation og alsidige pædagogiske aktiviteter
9. Inddrag arbejdet med digital dannelse i den pædagogiske udvikling

Kilde: Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

deres hud. De køber dyre produkter og har større samlinger af hudplejeprodukter, end jeg som en 45-årig kvinde nogensinde har haft. Man kan se, at de skal se ud på en bestemt måde, og at tøjet skal sidde på en bestemt måde. De spejler sig konstant.”

Det er pædagogikken i Fritidscenter Ørestad at være åbne overfor, hvordan de unge oplever den digitale verden.

”Vi engagerer os og taler med dem på alle mulige måder. Det gør en kæmpe forskel i arbejdet med det her, at vi er opsøgende. For der er mange børn, der er vant til, at voksne ikke stiller spørgsmål, men sætter begrænsninger,” siger Eva Fog Noer. ●

LFS har knap 12.000 medlemmer, som alle arbejder med pædagogik i den ene eller anden form. Du kan i denne serie møde en række LFS'ere og læse om, hvordan de havnede i netop deres job.

MEDLEMSPORTRÆT

Har du en kollega, som du synes, vi skal portrættere, eller har du selv en historie at fortælle, så kontakt redaktionen på lfscopy@lfs.dk.

JEG HØRER T KÆMPER FO

"Jeg blev gravid, da jeg var 16, og på det tidspunkt var jeg anbragt på en institution. Så da jeg som 17-årig blev mor, havde jeg ikke engang en afsluttende eksamen fra folkeskolen. Jeg har været omkring mange drømme, men i de år troede jeg, at jeg skulle være hotelreceptionist. Tænk sig at bruge hele dagen på at tale om, hvor de fede steder i byen er. Da det lykkedes kommunen at finde mig en elevplads i hotelbranchen, var jeg 22 år, alene med min datter og opdagede, at jeg var gravid igen. Så jeg afslog pladsen."

"Under min anden graviditet bliver jeg syg. Jeg mister nogle vigtige mennesker i mit liv, og mens jeg får det bedre, siger en af mine sagsbehandlere, at jeg måske skal overveje at blive pædagog. Hvorfor ikke, tænkte jeg, og gik i gang med de kurser, der skulle til. Godt nok har jeg i min ungdom været optaget af at lave alt muligt andet end det, jeg burde, men mit hoved er skruet rigtigt på. I første praktik lander jeg i en lille vuggestue i Brønshøj. Lederen er fantastisk, og på alle måder føles det som et drømmested. Desuden synes jeg, at det var en gave, at jeg selv havde en dreng på samme alder som vuggestuebørnene. De ting, jeg lavede på arbejdet, kunne jeg fortsætte med, når jeg var hjemme."

"Jeg ender med at blive ansat i vuggestuen, da jeg er færdig som det, der svarer til pædagogisk assistent. Sammen med en af mine nye kolleger, beslutter vi at starte på pædagoguddannelsen sammen. Det er også her, jeg endeligt beslutter, at jeg er færdig med at være tilknyttet kommunen, som ellers har været de første, jeg ringede til, hver gang jeg blev i tvivl om, hvad der skulle ske. Jeg tænkte, at hvis først jeg blev pædagog, så behøvede jeg ikke have det sikkerhedsnet, som kommunen altid har været. Så var jobsikkerheden sikret, og jeg slap for at høre på sagsbehandlere, der overvejede, hvorvidt det var lettere bare at indstille mig til førtidspension."

"Jeg har altid været medlem af en fagforening, for det er jeg vokset op med. En dag, da jeg er på arbejde i vuggestuen, bliver jeg ringet op af Claus Reffstrup, der i dag sidder i forretningsudvalget i LFS. Han vil have mig til at være tillidsrepræsentant for vuggestuen og naboinstitutionen. Jeg når lige at blive optaget på pædagoguddannelsen, ellers var jeg blevet valgt. Men på pædagoguddannelsen bliver jeg valgt som klasserepræsentant og praktikfordeler for hele årgangen. I mit voksenliv har det tit været mig, der blev peget på, når der skulle tages ansvar. Nok fordi jeg blev mor som 17-årig og altid har skullet passe på mig selv og andre."

IL DER, HVOR MAN R NOGET

"Nogle gange føles det som om, at jeg også har levet et andet liv. Jeg har venner og bekendte i det kriminelle miljø, fordi jeg er vokset op med dem, og det har jeg det fint med. Det var først som teenager, jeg blev anbragt, og inden da boede jeg hos min mor, som på grund af sit arbejde rejste meget. Alt så pænt ud på overfladen, men virkeligheden var, at jeg boede alene i perioder, allerede fra jeg var otte - ni år. Min far havde heller ikke mulighed for at tage vare på mig. I dag ville man nok have grebet ind tidligere, men det var svært at se, at der ikke var styr på det. Min mor købte mig med gaver, og til hver fødselsdag fik jeg et nyt værelse og et kæledyr."

"Da jeg boede på Døgkontakten som 15-årig, mødte jeg en pædagog, der gjorde en stor forskel for mig. Hun hed Anette og havde en særlig fornemmelse for, hvordan hun kunne støtte mig uden at skælde ud og sanktionere. Jeg husker også Preben, som var min lærer i folkeskolen, og Gitte der var pædagog på ungdomspensionen. De er nogle af de voksne, der har støttet og motiveret mig. Jeg har altid følt mig godt grebet af systemet, jeg skulle bare være kommet i kontakt med det noget før."

"I januar 2020 blev jeg valgt som fællestillidsrepræsentant. Selvom jeg elskede mit arbejde, var jeg ikke i tvivl om, at jeg brænder for fagbevægelsen. Det, der betyder mest for mig, er retfærdighed. Sådan har det været, siden jeg var ung. Jeg har en stor tilknytning til Nørrebro og Nordvest, hvor jeg er født og opvokset, og blandt andet derfor fylder krigen i Palæstina også meget for mig. Det er meget vigtigt for mig at råbe op om den uretfærdighed, der foregår. Hvis ikke jeg gør det, ville jeg ikke være mig selv."

Navn: Vibeke Jensen

Alder: 47 år

Arbudssted: Fællestillidsrepræsentant i LFS

Bonusinfo: Mor til to, mormor til to og indtil for nylig hundemor til Karma, hendes livs hundekærlighed. Har en diplomuddannelse i familierapi. Kæmpe familiemenneske. Elsker at gå på jagt i byen efter nye steder at se og opleve. Altid frisk på en aktion, demonstration eller et glas vin, der bliver til en tur på den lokale vinbar. Hun har et energiniveau ud over det sædvanlige og kan i øjeblikket opleves som stjernesksespiller i almenbestyrelsens videoer på Facebook.

KKFO har overleverings om alle majbørn

Når de cirka 80 nye majbørn begynder i KKFO'en ved Vigerslev Allés Skole, ved pædagogerne, om lille Thit har nøddeallergi, og om Theis synes, det er rigtig svært at sige farvel til mor og far. KKFO-lederen tilbyder nemlig overleveringssamtaler om alle nye børn. Og tiden er godt givet ud, siger hun.

Anne Birgitte Rechendorff er KKFO-leder ved Vigerslev Allés Skole, som ses i baggrunden. Skolen trækker den helt store hovedpart af børnene i skoledistriktet, og det samme gælder for KKFO'en. Der er kun 10 børn fra skolens 0. til tredje klasse, som ikke er indskrevet.

samtaler

Så snart juleferien er overstået, sendes der invitationer ud til alle de børnehaver, der leverer børn til KKFO'en ved Vigerslev Allés Skole i Valby. I 2024 er der 29 børnehaver, som modtager et tilbud om at komme til samtale i uge 11 om de af deres børn, der skal begynde i KKFO'en.

"Det er det helt store flertal af børnehaverne, der takker ja til at komme til møde. Jeg tilbyder faktisk også at komme til dem, hvis det er en udfordring for dem at komme ud af huset. Så det er ca. 65 ud af 80 børn, der bliver overleveret på den måde," fortæller KKFO-leder Anne Birgitte Rechendorff.

Overleveringssamtalerne har typisk form af gruppesamtaler, hvor hun mødes med et par pædagoger fra den børnehave, der skal aflevere en gruppe børn, og pædagogerne fortæller lidt om hvert af børnene. Anne Birgitte Rechendorff tager notater, som hun giver videre til de pædagogiske medarbejdere, der skal arbejde med de konkrete børn.

Trygt signal til forældre

Det er femte år i træk, at KKFO-lederen afholder overleveringssamtaler, og selv om det er tidskrævende, oplever hun det som en god investering i trivsel.

"Jeg ved, at det skaber tryghed hos forældrene, at vi på forkant viser interesse for deres børn og sørger for at vide noget om dem. Det er en god start på forældresamarbejdet. For det er en stor mundfuld for især førstegangsførelde at opleve overgangen fra børnehave til en stor KKFO, hvor der er rigtig mange børn og knap så mange og nære voksne som i børnehaven."

Det skaber også bedre forudsætninger for børnenes trivsel, at de pædagogiske

medarbejdere på forhånd kender lidt til det enkelte barn.

Alle børn skal ses

"Der har været tendens til, at man har stort fokus på børn med særlige udfordringer. Men det kan faktisk have stor betydning for alle børn, at der er en voksen, der kender lidt til dem og deres behov. Det kan eksempelvis være, at man har fået at vide fra børnehaven, at lille Rasmus kan have brug for at blive hjulpet til en social pause en gang imellem, så han ikke brænder helt sammen, og at man på den måde kan forebygge, at han får en skæv start på tiden i KKFO'en," siger Anne Birgitte Rechendorff.

Hun oplever desuden, at overleveringssamtalerne har åbnet KKFO'en mere for børnehaverne i lokalområdet.

"Vi har lært hinanden at kende, og vi opfordrer dem til at bruge os. Så der er flere børnehaver, der tager på tur til os med de ældste børn i formiddagstimerne, hvor vores børn er i skole. Børnene lærer

på den måde stedet at kende og får en tryghed ved at færdes her."

Det er jo små børn

Når majbørnene er begyndt, fortsætter brobygningen til skolen.

"Efter den første uge komme de på skolebesøg ovre i 0. klasserne et par timer hver uge. De børn, der går i 0. klasse, kommer så over til os i nogle timer i stedet. På den måde bliver de nye børn introduceret til skolen, før de skal begynde for alvor i august."

KKFO-lederen mener, at netop konceptet med børn, der begynder i KKFO allerede i maj, gør, at det pædagogiske arbejde omkring de nye børn er anderledes, end det var tidligere:

"Der sker rigtig meget med børn på få måneder. Vi får børn helt ned til fem-til-halvt års alderen, og de er altså meget små. Derfor er der gode grunde til at bruge ressourcer på tiltag, som kan gøre deres overgang mere lempelig." ●

Tidslinje for majbørn i KKFO'en ved Vigerslev Allés Skole

Januar: Der sendes invitationer til de børnehaver, som KKFO'en typisk modtager børn fra, om overleveringsmøder og mini-ol.

Februar: Når listen med skolestartere kommer, sendes der invitationer til øvrige relevante børnehaver.

Marts: Der afholdes overleveringsmøder med alle de børnehaver, der ønsker det.

April: Der afholdes mini-ol i KKFO'en for de kommende majbørn, og der holdes forældremøde for deres forældre.

Maj: 2. maj er første dag for de nye børn.

SPIL SKAL GIVE SMAG

Hvervekampagner à la fagforening classic virker ikke. Derfor har Martin Kragballe og Natascha Steen, der er områdeformænd for henholdsvis almenområdet og dagplejen i LFS, udviklet en ny metode, der skal få de unges øjne op for det faglige fællesskab.

Eleverne på uddannelsen til pædagogisk assistent troede måske, at de blot var elever denne morgen, men inden de ved af det, er de ivrige repræsentanter for Kattens Liv, Fiskere for Frihed, Grønne Venner, Kolonihavernes Befrielsesfront og Regeringen.

"Det fylder meget lidt for de unge at blive medlem af en fagforening. Det er en selvfølge for dem, at de får deres løn, når de har arbejdet. Vores fokus har derfor været at finde en måde at gøre opmærksom på vigtigheden af at være en del af et fagligt fællesskab på en mere interessant og sjov måde," siger Natascha Steen.

Spil skaber engagement

Et spil skal åbne kommende pædagoger og pædagogiske assistenters øjne for, hvordan de kan få indflydelse på deres arbejdsliv. Spillet er udviklet af Martin Kragballe Rasmussen og Natascha Steen, og det er det spil, som nu for første gang er blevet afprøvet blandt elever på ud-

dannelsen til pædagogisk assistent på Københavns Professionshøjskole.

"Vi har opfundet fiktive interesseorganisationer og skabt et spil, hvor eleverne skal forhandle. Ved at lave et spil bliver deltagerne følelsesmæssigt engageret, og så bliver det lige pludseligt sjovt for dem. Det kender vi alle. Man vil gerne vinde," siger Natascha Steen.

Og der kommer da også fuld gang i undervisningslokalet, da de to hold af pædagogiske assistentelever er blevet fordelt i de forskellige fiktive interesseorganisationer. Alle grupperne får uddelt spillekort, som fortæller, hvad der er særligt vigtigt for lige netop deres interesseorganisation, og de unge går i gang med at planlægge, hvordan de får mest mulig indflydelse på den fiktive bygning af den bro, som er spillets omdrejningspunkt.

Indflydelse er muligt

LFS har indgået en aftale med Københavns Professionshøjskole om at

varetage en bid af undervisningen af eleverne på uddannelsen til pædagogisk assistent denne dag, og det er et nybrud.

"Førhen var det en faglig sekretær, der kom ud på uddannelsen og informerede om løn, pension og andre vilkår med det underforståede budskab, at folk skulle melde sig ind, men da Natascha og jeg overtog opgaven med kontakten til eleverne, stod det hurtigt klart for os, at vi blev nødt til at gøre noget andet," siger Martin Kragballe.

Spillet, som skal give studerende mod på at få indflydelse på arbejdslivet, er del af en større indsats, hvor fagbevægelsen skal gøres relevant for de yngre målgrupper.

FOR FÆLLESSKAB

Vil gerne bidrage

De fleste ved, hvordan det ser ud, når dem, man taler til, zoner ud. Blikket bliver tomt, og der er ikke længere en mental tilstedeværelse at spore. Det var ofte reaktionen, når LFS var ude på uddannelserne, fortæller Natascha Steen.

Denne morgen er der fuldt engagement, og eleverne går ind i forhandlingerne med stor iver og stålsathed. Når de unge er færdige med spillet, holder Martin Kragballe og Natascha Steen oplæg, der knytter læringen fra spillet til spillereglerne på de pædagogiske arbejdspladser, hvor de kommende pædagogiske assistenter snart skal ud.

”Vi skal ikke stille os op og holde et oplæg om fagbevægelsens storslåede sejre, men vi ved rigtig meget om, hvordan man kan få indflydelse på sit arbejdsliv, og det vil vi gerne åbne de unges øjne for. Meget er til forhandling på en arbejdsplads, og arbejdslivet

bliver bedre og sjovere, hvis man får øje på og tiltro til, hvordan man kan få indflydelse på det,” siger Martin Kragballe.

Hvervning virker ikke

Det er ikke nogen hemmelighed, at LFS gerne vil i kontakt med de studerende, fordi de snart er pædagogisk personale, som bør være organiseret i en fagforening. Samtidig er eleverne på uddannelsen til pædagogisk assistent medlemmer hos LFS. LFS er derfor deres studenterorganisation og repræsentant under hele deres elevtid.

Evalueringerne, som uddannelserne lavede, talte også deres tydelige sprog: Eleverne gider ikke klassiske hvervearrangementer, hvor de på halvanden time bliver sat ind i løn, pension, pligter og rettigheder med et underforstået budskab om at melde sig ind i fagforeningen.

”Vi bliver nødt til at møde de unge på en ny måde. En måde, hvor vi får skabt en relation, og de får nogle ansigter på, hvem vi er,” siger Martin Kragballe. ●

FLERE SAGER OM HÅNDEKSEM KAN ANERKENDES SOM ARBEJDSKADE

Ny forskning viser, at der skal mindre til, før vådt arbejde giver øget risiko for håndeksem, end man tidligere har regnet med. Faktisk kan det øge risikoen, hvis man har våde hænder i forbindelse med jobbet helt ned til 30 minutter per dag.

Tidligere har man skullet bevise, at man havde våde hænder i mindst to timer om dagen, før håndeksem kunne anerkendes som arbejdsskade, men Ankestyrelsen har netop anerkendt en sag ud fra den nye forskning.

Derfor opfordrer FOA til, at man søger om at få sin sag forelagt for Erhvervs sygdomsudvalget, hvis man har fået håndeksem efter vådt arbejde, og at man søger om at få sin sag genoptaget, hvis man tidligere har fået afslag på baggrund af to timers reglen. Har du brug for hjælp til din sag, også til vurdering af muligheden for genoptagelse, så kontakt LFS. Vi bistår alle medlemmer med deres arbejdsskadesager.

DIPLOM I RUSMIDDELBEHANDLING

Nu kan du tage en diplomuddannelse i rusmiddelbehandling.

Uddannelsen kan blandt andet tages på Københavns Professionshøjskole, og tilmeldingen åbner i marts 2024. Første modul starter i september, og uddannelsen går på tværs af social- og sundhedsområdet og dækker både alkohol- og stofproblemer.

Læs mere om uddannelsen på www.kp.dk/videreuddannelser/diplomuddannelse-i-rusmiddelbehandling/

PAU ER VEJEN FREM

Den høje ledighed for pædagogiske assistenter er fortid, og kommunerne opretter stadig flere elevpladser.

Tal fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering viser, at der i 2018 var, omregnet til fuldtidspersoner, 5559 pædagogiske assistenter ansat i kommuner og regioner. I oktober 2023 var tallet 7309 – en stigning på 31 procent.

Der oprettes da også flere uddannelsespladser. I oktober 2023 var der 1872 elever på kommunernes og regionernes lønningslister. I 2020 var det samme tal 1586.

BØRNEHAVE TABER SAG OM VEGANSK MAD

En kommunal børnehave er blevet dømt for at krænke et barns rettigheder ved ikke at servere vegansk mad. Det har retten i Hjørring nu afgjort. Det drejer sig om en børnehave i Jammerbugt Kommune, hvor børnehaven afslog, at en pige kunne få vegansk mad i børnehavens obligatoriske madordning. De sagde også nej, da pigens forældre tilbød selv at give pigen vegansk madpakke med og alligevel betale for madordningen. Familien anlagde sagen mod Jammerbugt Kommune sammen med Dansk Vegetarisk Forening, fordi de mente, at deres menneskerettigheder var blevet krænket. Nu har de fået medhold. Jammerbugt Kommune skal betale en erstatning på 10.000 kroner samt sagsomkostninger.

ERNA-PRISEN GÅR TIL JENS ERIK KRISTENSEN

Det er Jens Erik Kristensen, som er idéhistoriker og lektor emeritus på DPU, der modtager årets ERNA-pris 2024.

Prisen uddeles af Dansk Pædagogisk Historisk Forening til en person, der via sit virke har placeret sig i den pædagogiske historie, eller som har synliggjort historien gennem forskning og formidling indenfor børne- og daginstitutionsoverområdet.

Jens Erik Kristensen modtager ERNA-prisen på baggrund af et omfattende virke som forsker, formidler og forfatter. Han er således forfatter og medforfatter til utallige bøger og artikler, herunder "Pædagogikkens Idehistorie", "Pædagogprofessio-

nens historie og aktualitet" og senest til en bog om leg, ligesom han er en dygtig og vedkommende formidler.

ERNA-prisen uddeles i forbindelse med årsmøde og generalforsamling i Dansk Pædagogisk Historisk Forening den 17. april 2024, hvor Jens Erik Kristensen kvitterer med en tale.

ERNA prisen er opkaldt efter Erna Juul Hansen, som blev Frøbel-uddannet børnehavelærerinde i Tyskland, og som var Danmarks første uddannede pædagog. Hun åbnede sammen med sin ægtefælle den første børnehave i Danmark i 1871, godt 40 år efter asylernes start.

Shit, hvis jeg ikke var he

Der er udsatte børn og unge, som går helt under radaren, og som først kommer i kontakt med det offentlige, når skaden er sket, og de eksempelvis har begået alvorlig kriminalitet. Tre socialarbejdere har siden marts 2021 skabt det anonyme tilbud Ny Start i Lundtoftegade og Sigyngsgade-kvarteret, hvor de forsøger at samle de unge op, før tingene kører helt af sporet. Hjælpen kan handle om alt fra at finde et fritidsjob til at skaffe mad, møbler og få kastreret kaniner.

Liv Andersen, som er pædagog i Ny Start, havde kendt drengen i næsten to år. Han var en af de mange unge fra området, som kom i kontakt med tilbuddet, fordi han gerne ville have hjælp til at skaffe et fritidsjob.

”Vi prøvede flere forskellige jobs af, men der var ikke rigtig noget, der lykkedes. Men vi var i løbende kontakt over mange måneder, og han begyndte at åbne sig mere for mig. Han fortalte om nogle meget mørke fantasier om at gøre andre ondt, og det viste sig, at han havde paranoia tendenser. Vi søgte sammen hjælp til ham i psykiatrien, og hans udfordringer var faktisk ret behandlingskrævende. I dag får han psykiatrisk hjælp og er i fuldtidsarbejde med ekstra støtte. Det kunne være gået rigtig galt, hvis han ikke var blevet samlet op,” fortæller Liv Andersen.

Ny Start består af Liv Andersen, Lise Coates og Annmari Skat Hjørnet, og arbejdspladsen er Lundtoftegade og Den Grønne Trekant.

r, hvad så?

Systemskeptiske unge

Historien er voldsom, og mange af de unge, som Ny Start møder, har heldigvis kun brug for hjælp til at finde et fritidsjob, nogle støttende samtaler eller hjælp til at blive skrevet op til en ungdomsbolig. Og det er karakteristisk for de unge, som Ny Start møder, at hovedparten mangler ressourcestærke voksne i deres liv.

Det er også karakteristisk, at de unge er skeptiske over for det offentlige system. Derfor er det tilbuddets helt store styrke, at det er 100 procent anonymt, mener de tre medarbejdere.

Lise Emmick Coates er en af de tre medarbejdere i Ny Start, og hun forklarer, at mange af de unge tidligere har haft kontakt til det sociale system.

”Nogle har ikke følt, at de fik den hjælp, de ønskede. En del af de unge er desuden vokset op i familier, hvor man har gjort alt for at holde systemet ude. Og så er der de unge, der er fyldt 18 år, og som derfor er blevet for gamle til nogle af de foranstaltninger, systemet kunne have tilbudt, da de var yngre, men hvor de ikke var parate til at tage imod dem,” siger Lise Coates.

”De unge, vi arbejder med, har ofte slået sig rigtig meget på de professionelle voksne i institutioner og skoler. En del af dem lever også på kanten af loven.”

Tid er afgørende

De tre medarbejdere møder primært de unge via lokale aktører i Lundtoftegade og Sigynsgade-kvarteret. Det kan være de boligsociale indsatser, gadeplansarbejdere, klubber, foreninger og diverse andre tilbud. Men efterhånden er tilbuddet også kendt blandt unge i området, som henviser venner og bekendte.

Annmari Skat Hjørnet, som er den tredje medarbejder i Ny Start, understreger, at indsatsen hviler 100 procent på tillid og relationsarbejde.

”Jeg har stået med en helt ung pige, som endte med at have 15 fritgående kaniner i sin lejlighed, og som hun sagde, ville hun bare gerne være alene med sine kaniner. Men det går jo ikke, for hun ville blive smidt ud og blive boligløs, hvis det fortsatte.”

”De unge, vi arbejder med, har ofte slået sig rigtig meget på de professionelle voksne i institutioner og skoler. En del af dem lever også på kanten af loven. Derfor har det været helt afgørende for vores arbejde, at vi har mulighed for at give den tid, der er brug for. Vi kan have unge, som vi ikke ser i lange perioder, hvorefter de vender tilbage, og hvor der efterhånden opstår en tillid, så vi kan begynde at arbejde med den unges situation,” siger Annmari Skat Hjørnet.

Vi gør, hvad der skal til

Ny Start var oprindelig en udløber af ghettopakken, og et af de primære formål var kriminalitetsforebyggelse. Det er da også stadig en stor del af de tre ▶

Den primære opgave for Ny Start er at have individuelle håndholdte forløb med unge mellem 12-25 år i Lundtoftegade og Den Grønne Trekant (Sigynsgade-kvarteret). Tilbuddet er anonymt, og de unge bliver ikke registreret, lige som der ikke udarbejdes dokumentation. Det er helt frivilligt for de unge, om de vil tage imod tilbuddet, og al kontakt til andre instanser sker med samtykke fra den enkelte unge.

Ny start har i tilbuddets treårige levetid været i kontakt med næsten 900 unge og har haft egentlige forløb med 75. Ny start består af tre medarbejdere, to pædagoger og en socialrådgiver, som alle udfører samme socialpædagogiske arbejde.

- medarbejderes fokus – for eksempel ved at hjælpe de unge tættere på arbejdsmarkedet via job eller uddannelse.

Men for nogle af de unge, kan der være massive barrierer, der først skal ryddes af vejen.

”Vi hjælper med alt, hvad vi overhovedet kan. Det er alt fra samtaler om, hvordan de har det, og hvad de drømmer om, til boligopskrivning, jobsøgning, kontakt til uddannelsesvejleder, lære at bruge e-Boks, opholdstilladelse, lægehjælp og meget andet. Vi tager ofte med til møder og samtaler. Men nogle gange er vi nødt til at begynde med det helt nære som at hjælpe den unge med at få gjort rent eller at få skaffet nogle brugte møbler, hvis det er det, der skal til,” siger Annmari Skat Hjørnet.

Bag blokken i Lundtoftegade har en gruppe af kvarterets unge indrettet et hyggehjørne med aflagte lædersofaer. Lise Coates, Annmari Skat Hjørnet og Liv Andersen kender områdets unge, og i dag henviser de unge hinanden til de tre socialarbejdere.

Alt er vores opgave

Det er netop grundlæggende for arbejdet i Ny Start, at der ikke er noget, der hedder, at ”det er ikke min opgave”, siger Liv Andersen.

”Vores indsats er helhedsorienteret. Jeg har stået med en helt ung pige, som endte med at have 15 fritgående kaniner i sin lejlighed, og som hun sagde, ville hun bare gerne være alene med sine kaniner. Men det går jo ikke, for hun ville blive smidt ud og blive boligløs, hvis det fortsatte. Så jeg måtte finde en løsning, så de kaniner kunne blive kastreret og ikke formerede sig yderligere. Jeg arbejder stadig på at motivere hende til at skaffe sig af med nogen af dem,” siger Liv Andersen.

Liv Andersen tænker nogle gange, at vi har en idé om, at vi i Danmark har et så fintmasket sikkerhedsnet, at ingen børn eksempelvis sulter.

”Nogle gange er vi nødt til at begynde med det helt nære som at hjælpe den unge med at få gjort rent eller at få skaffet nogle brugte møbler, hvis det er det, der skal til.”

Nogle børn er faktisk sultne

”Men vi møder børn og unge, som er faldet helt igennem, for eksempel fordi deres familier helst undgår alle offentlige systemer eller bare ikke har kendskab til, hvordan de får hjælp. Jeg har for nylig haft et forløb med en pige, som jeg mødte, fordi hun gerne ville have et job. Vi begynder at tale sammen, og det viser sig, at hun bor alene med sin far, som slet ikke taler dansk. Det viser sig også, at hendes far er syg og har mistet sit job, og at der ikke er kommet penge ind i tre måneder, så der er ikke penge til hverken husleje eller mad. Jeg hjælper med at søge akuthjælp og fødevarehjælp hos nogle velgørende organisationer, og vi får faren ind i det sociale system. Nu har vi fået bevilget efterskole til pigen, og hun skal nok klare sig. Men jeg kan nogle gange tænke, shit, hvis jeg ikke var her, hvad så?” ●

Vi kan blive forsikret i TJM Forsikring ...

... fordi vi er
medlemmer af
LFS.

Du kan også blive en
del af vores unikke
forsikringsfælleskab.

Scan QR-koden, eller læs mere på
tjm-forsikring.dk/lfs

Trøst som trolddom

Af Bent Olsen, professor i pædagogik

Voksnes trøst af børn er vel ellers et så trivielt indslag i hverdagen, at den aktivitet aldrig kan blive et selvstændigt forskningsemne? Sådan kan man se på det, eftersom trøst ikke har nogen synlig bevågenhed inden for hverken pædagogisk forskning eller pædagogisk uddannelse. Op imod denne skæbne kunne man gævt hævde, at trøst er pædagogikkens suverænt væsentligste greb og begreb: For de allerfleste af os er nemlig både blevet og har selv trøstet.

Set på afstand er trøst den rene magi: I løbet af bare syv minutter lykkes det Trine – hun er en af pædagogerne ude på legepladsen – at trylle al smerten ud af Bjørns krop og sind, efter han faldt af gyngen og slog sit knæ til blods. Dermed opviser hun en magisk styrke og effektivitet, som kunne minde om en vellykket djævleuddrivelse. Femårige Bjørn kommer med dagens sidste snøft, spjætter ned fra Trines skød og humper tilbage til de andre på legepladsen. Gyngen får dog lov til at forblive gyngende for i dag. Trine kan nu, lettet og tilfreds, konstatere, at ”nu er han vist færdigtrøstet”. Trøstescenariet fremstår som den fuldendt lykkelige forløsning, hvor Bjørn ved Trines mellemkomst sagte, men sikkert, vender tilbage i den komfortable tilstand af balance, healet – eller bare helet.

Trøsten kender ikke til koncepter

Hvor har hun det fra? Trine, for hun får udfrielsen af Bjørn til at fremstå som den allerenkleste ting i verden. Men det er det ikke. Trøsten er så sammensat et væv af kropslige, emotionelle, mentale og kommunikerende samspil mellem Trine og Bjørn, at det forskende blik næppe klarer at komme helt til bunds i denne trøstesag. Der kommer mere endnu, for samspillet mellem Trine og Bjørn har ingen af dem kontrol over. Trine kan ikke ty til instruktionerne fra Trøstens metodebog for den er ikke skrevet. Og hvis manualen virkelig fandtes, ville den alligevel være nytteløs: For Trines virtuose måde at afstemme sig med det uforudsigelige i situationen og med egen og Bjørns krop på kan ikke følge en regel, en for-

skrift, uden at der går ged i den. Så heller ikke trøst bliver til noget ved at følge et koncepts forskrifter.

”Det er fordi praktikerne aldrig helt ved, hvad hun gør, at det, som hun gør, har en større mening, end hun selv ved af”.

Frit efter Pierre Bourdieus ’Den praktiske sans’.

Det ligger i rytmen

Trøstens effektivitet beror på den voksnes opøvede sans for rytmen i samspillet. Rytmen er en praktisk og særdeles sammensat måde at mestre situationen på, fordi kroppe, tid og tempo skal finde sammen og spille sammen. Rytmen kan ikke udtænkes på forhånd og derpå føres ud i livet. Trine må på virtuos vis opfinde en brugbar trøsterytme undervejs. Det er også rytmen i brudens tale til gommen, der afslører, om hun virkelig elsker ham. I den oprigtige tale er alle kunstpauserne smidigt afstemte med dens indhold, intonationer og hele situationen. På samme måde kan de stille pauser i trøsten, hvor der tilsyneladende ingenting sker, være helt afgørende for, om Bjørn virkelig føler sig ordentligt trøstet af Trine. Det er med andre ord i Kairos, trøsten fuldbyrdes. Kairos betyder ’det gunstige øjeblik’, og er det ene af det antikke Grækenlands ord for tid. Kronos er

skunst

det andet. Kronos beskriver sekvens og rækkefølge som bevægelse over en lige linje som er typisk for de mest gængse opfattelser af pædagogik. Hemmeligheden bag trøstens effektivitet kan altså findes i Kairos. Egentlig kan man vel sige at effektiviteten i al pædagogisk virksomhed netop bygger på pædagogens praktiske mestring af rytmens krop, tid og tempo.

Trøst er tillært

Trøsterelationens hele forløb og udfald er lige så håbefuldt som det er uforudsigeligt. Bjørn skal lære at blive 'trøstbar', lidt ligesom fodboldspilleren, der skal gøre sig 'spilbar'. Og Trine skal lære at 'spille trøstebolden' over til Bjørn, ikke hvor han er, men hvor han er på vej hen.

Men hvor, hvornår og hvordan har Trine lært det repertoire af trøstende fremgangsmåder, hun råder over? Hun har det så afgjort ikke fra bacheloropgaven, for den omhandlede noget helt andet. Ligesom for hendes medstuderende har hun heller ikke 'læst' sig til 'trøst' på pædagoguddannelsen eller blevet undervist i det.

Trine og alle andre lærer trøsten i en praktisk tilstand gennem titusindvis af praktiske øvelser og prøvelser. På den måde står alle i trøstelære, men uden at have en egentlig mester at efterligne; læretiden løber hele livet ud og begynder allerede der, hvor Trine som det lille barn får øje på den anden. Trøst læres ikke ved at kopiere nogen, men i det praktiske mesterskab ved at fornemme, være, mime, prøve, prøve om og om igen. Her er vi fuldt og helt på situationens og kroppens niveau og ikke på refleksionens og teoriens. Det er ligesom med modersmålet, det læres også først i en praktisk tilstand. Grammatikken som det symbolske mesterskab støder først til mange år senere i livet, skolelivet. Også trøstens symbolske mesterskab følger efter det praktiske. Ligesom vi kan og har lært at tale med hinanden uden grammatikkens mellemkomst, er også trøst altså gået under refleksionens radar.

Pædagogens dobbelte arbejdsliv

Også den trøstende kunnen er altså tillært uden ord

Bent Olsen er professor i pædagogisk sociologi ved Institut for pædagogik og livslang læring på NTNU, Norges teknisk-naturvidenskabelige universitet i Trondheim.

Kronikken er skrevet i anledning af forfatterens bog: T R Ø S T. Bidrag til en jordnær, kropsnær og omtænksom pædagogik. Akademisk Forlag, 2020.

og kan dermed også fungere uden ord i det praktisk pædagogiske mesterskab, der går forud for det symbolske. Det er derfor både forskerne, underviserne på de pædagogiske uddannelser og så mange andre kan blive så rundforvirrede at de taber kampen om at give den egenartede pædagogiske praksis et vedkommende og levende sprog.

Alligevel skal Trine leve to præstationsliv i hendes arbejde: Det kropsligt-praktiske og det refleksive, hvor hun skal tænke og tale med faglig autoritet. Den franske sociolog Pierre Bourdieu har udtrykt dobbeltheden på den måde, at den verden, vi tænker i, ikke er den samme som den verden, vi lever i. Og det er fordi, Trine aldrig helt ved, hvad hun gør, at det, som hun gør, har en større mening, end hun selv ved af. ●

Kalender

12. marts

Almen-
bestyrelsesmøde
08.30 – 11.00
Sal A

21. marts

Special-
bestyrelsesmøde
12.00 – 17.00
HB-salen

24. april

Special-
bestyrelsesmøde
09.00 – 16.00
Sal A

18. marts

Hoved-
bestyrelsesmøde
9.30 – 16.00
Sal A

2. april

Almen-
bestyrelsesmøde
08.30 – 16.00
Sal A

16. marts

LFS-påskearran-
gement for hele
familien
9.00 – 17.00
Sal A, kantine og
gården
Tilmeld:
www.lfs.dk/16224

15. april

Bestyrelsesmøde
i dagplejen med
faggrupper,
ledersektion og
afdeling
18.00 – 21.00
LFS kantine

26. april

Faglig fredagsbar:
Mindehøjtidel-
ighed for store
bededag
16.00 – 22.00
Sal A/gården

18. marts

Medlemsmøde:
Kvalitet under pres
17.00 – 20.00
Sal A
Tilmeld:
www.lfs.dk/16185

16. april

Medlemsmøde:
Sansestimulation
17.30 – 20.00
Sal A
Tilmeld:
www.lfs.dk/15903

LFS kor

LFS koret øver
torsdage mellem
18.30 – 20.00 i
kantine i LFS.

Er du ikke allerede med i koret,
men har lyst til at synge, kan
dette sagtens lade sig gøre.
Kontakt Lisbeth Waidtløw på
lisw@foa.dk

TJEK KALENDEREN PÅ LFS.DK

Tjek altid kalenderen på forsiden af www.lfs.dk, hvis du vil være sikker på at vide, hvad der foregår i LFS. Der kan opstå aktiviteter og møder efter, at bladet er sendt til tryk.

Udgivelsesplan 2024

Nummer	Deadline	Udgivelsesuge
3/2024	11. april	17
4/2024	16. maj	22
5/2024	20. juni	27
6/2024	8. august	34
7/2024	5. september	38
8/2024	3. oktober	42
9/2024	31. oktober	46
10/2024	28. november	50

LFS Senior

Klubben for førtidspensionister – efterlønnere og pensionister

Medlemsmøder:

Tirsdag den 19. marts kl. 11 i LFS mødesal A Sorøgade 6.

Misha, leder af International Børnesolidaritet, fortæller om, hvad der er sket i organisationen, og hvordan fremtiden ser ud.

International Børnesolidaritet er en af de organisationer, LFS har støttet gennem årene. Vi skal høre om deres arbejde i Sydamerika og herhjemme.

For gæster (ikke medlemmer af LFS) koster det 50 kr. for traktement på medlemsmøder.

Fredag den 19. april kl. 11 i LFS mødesal A Sorøgade 6.

Indkaldelse til generalforsamling
Dagsorden:

1. Valg af dirigent
1. Valg af referent + stemmeudvalg
2. Bestyrelsens beretning v/formanden
3. Regnskab v/kassereren
4. Indkomne forslag
5. Budgetforslag v/kassereren
6. Valg:

A. Valg af formand

A. Valg af 1 bestyrelsesmedlem

B. Valg af 1 bestyrelsesmedlem

C. Valg af 1 bestyrelsesmedlem

D. Valg af 1 billagskontrollant

E. Valg af billagskontrollantsuppleant

7. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlet, skal sendes til formanden senest 8 dage, før generalforsamlingen afholdes.

Efter generalforsamlingen serveres et par stykker smørrebrød. Hvis du ønsker at spise med, skal du meddele Annie Mai det senest 4. april.

Onsdag den 15. maj kl. 10 fra Flintholm station.

Bemærk nyt mødested. Skovtur til Stevns

Vi kører med bus til Stevns Klint, hvor vi nyder naturen og udsigten. Vi spiser frokost på Højrup Lund. Turen koster 250 kr. for medlemmer og 350 kr. for gæster. Betaling kan ske på medlemsmødet, generalforsamlingen eller senest den 25. april på bankkonto 5361 0687 637.

Ekstra ture:

Torsdag den 21. marts kl. 15 på Arbejdermuseet Rømersgade 22 1362 København K.

Vi ser udstillingen "Kvindelig."

Billetter til museet fås gratis via www.lfs.dk/10958.

Der er samme dag sangaften i Arbejdermuseets gamle flotte festsal kl. 17.30 - 19.30. Temaet er Halfdan Rasmussens sangskat. Vi synger hans sange fra Arbejdersangbogen og nyder dagens ret: Boller i selleri. Pris 195 kr. for det hele. Billetter skal købes direkte på museet i god tid før arrangementet.

Husk: Ekstra ture betaler man selv.

Bemærk, at du som pensionist/efterlønner i LFS automatisk er medlem af Faglige Seniorer, som tilbyder foredrag og kurser.

Du kan se de enkelte aktiviteter og tilmelde dig via: www.fagligsenior.dk/aktiviteter/?kommune=København

www.lfs.dk/584

Følg også din fagforening på de sociale medier

Facebook:
www.facebook.com/LFSfagforening

Instagram:
[LFSfagforening](https://www.instagram.com/LFSfagforening)

Myte

UNGE ER UINTERESSEREDE I FÆLLESSKAB OG FAGFORENINGER

Fagbevægelsen bløder medlemmer, fordi de unge er egoistiske og uinteresserede i fællesskab.

"Den myte kan jeg punktere lige på stedet," siger Laust Høgedahl, arbejdsmarkedsforsker ved Aalborg Universitet, som har interesseret sig særligt for unges tilknytning til fagforeninger.

"Der er intet forskningsmæssigt belæg for, at det er et bevidst fravalg af fællesskab og solidaritet, når de unge ikke melder sig ind i en fagforening. Faktisk er de unge meget fællesskabsorienterede. De bruger meget tid på frivilligt arbejde, de er engagerede i eksempelvis klimakampen, og de er orienterede efter, at tingene skal være meningsfulde – for eksempel når de vælger uddannelse og fag."

Laust Høgedahl mener, der er flere forklaringer på, at unge ikke i samme grad som tidligere melder sig ind i en fagforening, så snart de tager hul på arbejdslivet.

"Vi ved, at mange børn og unge begynder deres arbejdsliv i brancher, hvor den danske model ikke har særlig godt fat som blandt andet handel og restauration. Det er bestemt heller ikke alle unge, der ved ret meget om, hvad fagforeninger er, og hvad de står for. Det er lidt en abstrakt størrelse for dem," siger Laust Høgedahl, som derfor mener, at uddannelsesinstitutioner er et oplagt sted at tage kontakt til de unge.

Men det er også effektivt, hvis de bliver opfordret direkte af eksempelvis tillidsmanden på deres arbejdsplads.

"Når det lykkes, er det oftest, fordi de bliver mødt helt konkret af en, de har et tilhørsforhold til, som en kollega eller tillidsmand, som kan forklare, hvorfor medlemskabet giver mening." ●

**SANDT
ELLER
FALSK**

?

Man kan have viden, som man troede, var helt rigtigt, men som i virkeligheden viser sig at være noget værre vrøvl. Myter udtrykker forestillinger om, hvorfor verden ser ud, som den gør, og hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert. Hvis du har en myte, som du vil have, at vi undersøger, så send en mail til lfsnyt@lfs.dk